

BIBLIOTEKA
Krajowej Rady Narodowej

GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Nr. 8 — Rok I.

Włocławek, czwartek 10 stycznia 1946 roku.

Cena 2 złote

Przed ogólnym zgromadzeniem O. N. Z.

LONDYN, 9. 1. Większość delegatów na zgromadzenie generalne ONZ przybyła już do Londynu.

Zastępca komisarza ludowego spraw zagranicznych ZSRR Wyszyński oraz inni członkowie delegacji

Radzieckiej, przybyli do Londynu 8 stycznia roku bieżącego rano.

Sprawozdawca dyplomatyczny Agencji Reutersa donosi, że premier Attlee przedłożył swoim kolegom tekst mowy, którą wygłosi w histo-

rycznym dniu otwarcia, pierwszej sesji Zgromadzenia O.N.Z.

Minister spraw zagranicznych Bevin opracowuje przemówienie, które wygłosi przed Zgromadzeniem prawdopodobnie w przyszłym tygodniu.

Odłot delegacji polskiej na sesje O. N. Z.

WARSZAWA, 9.1. W dniu 8 stycznia roku bież. odlecieli z Warszawy do Londynu delegaci polscy na sesję O.N.Z.: minister spraw zagranicznych Wincenty Rzymowski, członek prezydium KR.N., Wacław Barcikowski, minister pracy i opieki społecznej, Jan Stańczyk, i wiceminister spraw

zagranicznych Zygmunt Modzelewski.

Równocześnie udali się do Londynu: prof. doktor Henryk Kołodziej-ski — główny doradca delegacji, Stanisław Osiecki — poseł do KR.N. i radca ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Londynie — Jerzy Michałowski — jako zastępcy głównych dele-

gatów, jak również generał Wiktor Grosz. Delegacji towarzyszy korespondent dyplomatyczny PAP, redaktor Roman Wojdyło, oraz rzeczoznawcy i sekretarz.

Doktor Władysław Kiernik, minister administracji publicznej uda się do Londynu w końcu bieżącego miesiąca.

Odśloniecie pomnika ku czci Armii Czerwonej

LUBLIN, 9. 1. Na Placu Unii Lubelskiej, przystrojonym odświętnie flagami polskimi i Związku Radzieckiego, odbyło się uroczyste odśloniecie pomnika ku czci bohaterów-żołnierzy Armii Czerwonej, poległych w walce o wyzwolenie Polski. W uroczystości wzięli udział: minister informacji i propagandy Stefan Matuszewski, przedstawiciele Władz państwowych i wojskowości, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych i młodzieżowych oraz licznie zgromadzona ludność miasta Lublina.

Dłuższe przemówienie wygłosił minister Matuszewski. Następnie przemawiali przedstawiciele Wojska Polskiego, Rady Związków Zawodowych i Armii Czerwonej.

Odśloniecie pomnika dokonał prezydent miasta obyw. Włodarski. Po oddaniu hołdu poległym bohaterom, wszystkie delegacje wraz z pocztami sztandarowymi udały się na cmentarz wojskowy, gdzie na grobach żołnierzy radzieckich, jak również przed mauzoleum złożono wieńce.

„Daily Warker” o misji Hessa

LONDYN, 9. 1. Korespondent dziennika „Daily Warker” donosi z Norymbergi, że odnaleziono dokumenty, stwierdzające, iż w r. 1941, doradca polityczny Rudolfa Hessa, doktor Hauhoffer, podał Hitlerowi nazwiska polityków brytyjskich, z którymi możnaby ewentualnie podjąć rozmowy, na temat zawarcia pokoju między Wielką Brytanią a Rzeszą niemiecką.

Są to: podsekretarz stanu w brytyjskim ministerstwie spraw zagranicznych Buttler, ówczesny ambasador brytyjski w Madrycie, Sir Hoare, wiceminister lotnictwa Balfour, podsekretarz stanu Henneth Lindsay, wiceminister dla spraw Szkocji Wendeburn, kierownik wydziału dla spraw europejskich w ministerstwie spraw zagranicznych William Strang i poseł bry-

Zjazd S. L. w Lublinie

LUBLIN, 9. 1. W dniu 6 bm. odbył się w Lublinie Wojewódzki Zjazd Stronnictwa Ludowego z udziałem przedstawicieli władz, Wojska Polskiego, partii politycznych, Rady Zw. Zawodowych, związku samopomocy chłopskiej oraz związku młodzieżowego „Wici”.

Po dyskusji uchwalono rezolucję, która wychodząc z założenia, że S.L. jest dziś jedyną reprezentacją polityczną, mającą na celu obronę interesów chłopskich stwierdza, że stronnictwo skupia w swoich szeregach cały polski radykalizm ludowy.

S.L. dąży do sojuszu i współpracy z klasą robotniczą i inteligencją pracującą na zasadach sprawiedliwego stosunku i wzajemnego poszanowania. Końcowy fragment rezolucji porusza zagadnienie rolne i gospodarcze, domagając się zapewnienia bezpieczeństwa pracy ludności wiejskiej.

Projekt ministra Bevina

LONDYN, 9. 1. Dziennik „Daily Warker”, donosi ze źródeł dobrze poinformowanych, że brytyjski minister spraw zagranicznych Bevin, przedstawi Radzie Ministrów projekt zasadniczej zmiany wytycznych linii polityki zagranicznej Wielkiej Brytanii.

Zdaniem ministra Bevina, Wielka Brytania jest zbyt słaba, aby móc zajmować w polityce międzynarodowej pozycję, równą Stanom Zjednoczonym i Związkowi Radzieckiemu, wobec czego powinna skupić koło siebie wszystkie państwa średnie i małe.

Uniewinnienie

KRAKÓW, 9. 1. Sąd specjalny karny uniewinnił doktora Michała Wejcherta z zarzutów kontynuowania pracy JUS-ie w okresie kursu exterminacyjnej polityki okupanta względem Żydów co wedle słów aktu oskarżenia mogło wprowadzić w błąd opinię świata o losie Żydów polskich.

Biuro informacyjno - rozrywkowe O. N. Z.

LONDYN, 9. 1. Prasa angielska donosi, że w gmachu „Church House”, gdzie będą się mieścić komisje ONZ, zostało utworzone specjalne biuro, które będzie udzielało informacji członkom delegacji oraz dbało o to, by mogli oni przyjemnie spędzić wolny czas od/zająć.

Biuro, na czele którego stoi pułkownik Codrington, będzie urządzało wycieczki, organizowało obiady do starcała biletów do teatrów i na imprezy sportowe. Będzie ono też rozporządzało całym sztabem tłumaczy i przewodników po mieście. Armia i lotnictwo brytyjskie oddały

do dyspozycji pułkownika Codringtona 250 samochodów, którymi delegaci będą mogli zwiedzać Londyn i odbywać wycieczki poza miasto.

Premier bułgarski u generalissimusa Stalina

MOSKWA, 9. 1. Premier bułgarski Georgiew, który przybył do Moskwy, został 8-go stycznia przyjęty przez generalissimusa Stalina. Podczas rozmowy obecni byli:

Komisarz ludowy spraw zagranicznych Mołotow, były minister spraw zagranicznych Stajnow, minister spraw wewnętrznych Bułgarii Jugow oraz poseł bułgarski w Moskwie, Kir-sanow.

Ze zjazdu włoskich komunistów

MOSKWA, 9. 1. Agencja Tass donosi z Rzymu, że w 5 dniu obrad zjazdu włoskiej partii komunistycznej zakończona została dyskusja nad referatem, wygłoszonym przez Togliattiego.

Delegacja Rzymska złożyła rezolucję, domagającą się od rządu włoskiego poczynienia kroków w celu wydalenia z Włoch dowódcy polskie-

go Korpusu we Włoszech generała Andersa.

Inna rezolucja żąda wydalenia z terytorium Włoch znajdujących się tam jeszcze oddziałów jugosłowiańskich „Czelników”.

Rezolucje te zostały przez Zjazd jednomyślnie uchwalone.

Jeden z przywódców włoskiej partii komunistycznej, Luigi Longo, wy-

głosił referat o projekcie utworzenia jednej wspólnej partii robotniczej we Włoszech. W czasie dyskusji nad referatem Longo, mówcy dali wyraz całkowitej zgodności z poglądami, wyrażonymi przez prelegenta oraz podkreślali, że utworzenie jednej partii robotniczej we Włoszech wywołałoby wielki wpływ na proces demokratyzacji kraju.

Do Prezydenta K. R. N.

WARSZAWA, 9. 1. Do prezydenta KRN. obywatela Bieruta nadeszło pismo od kierownika referatu oświatowego na okręg Saint Etienne, obyw. Majorkiewiczza z zapewnieniem w imieniu wszystkich szkół na tym terenie całkowitej lojalności dla Rządu Jedności Narodowej.

Jesteśmy wielce dumni — powiedziano w piśmie — z nakreślonych planów reform rolnych i szkolnictwa. Widzimy, że zło i krzywdy, wyrządzone przez rządy sanacji, zostają usuwane i naprawiane. My tu widzimy, jak wrogowie demokracji robią wszystko, aby nie dopuścić do zrealizowania tych doniosłych planów, które nakreślił Rząd i Naród Polski. My tutaj na emigracji stajemy zwracając wbrew tym wszystkim wrogom demokracji u boku Rządu Jedności Narodowej w jednym szeregu wraz z całym Narodem Polskim dla szybkiej odbudowy i podniesienia z gruzów naszej ukochanej Ojczyzny.

Przyrzekamy wyczerpać wszystkie nasze siły, aby wyjeżdżając do kraju, najmniejsze dziecko polskie umiało czytać i pisać po polsku oraz aby podnieść do najwyższego poziomu naszą kulturę polską.

O komisji kontroli energii atomowej

WASZYNGTON, 9. 1. Minister spraw zagranicznych Stanów Zjednoczonych Byrnes oświadczył, że przedstawicielami USA w Komisji kontroli nad energią atomową, która będzie utworzona przy O. N. Z., będą: podsekretarz stanu USA Acheson, b. minister spraw wojskowych

Bardossy i 3-ch ministrów skazani na śmierć

LONDYN, 9. 1. Agencja Reutera donosi z Budapesztu, że węgierska Rada Narodowa zatwierdziła wyrok śmierci na byłego premiera Bardossy, który w swoim czasie wypowiedział wojnę Związkowi Radzieckiemu.

Sąd ludowy skazał na karę śmierci 3 byłych ministrów węgierskich, którzy są winni deportacji 70 tysięcy Żydów.

Delegacja Polonii amerykańskiej we Wrocławiu

WARSZAWA, 9. 1. Przedstawiciele Polonii amerykańskiej odwiedzili w czasie swej podróży po Polsce Wrocław.

Goście zagraniczni zwiedzili miasto, interesując się żywo licznymi śladami polskości, które przetrwały aż do dnia dzisiejszego w kościołach, budowlach historycznych, muzeach itp.

W licznych rozmowach, przeprowadzonych z przedstawicielami naj-

szerszych mas społeczeństwa wrocławskiego, uzupełnili swe wiadomości o nowej Polsce, oraz informowali swych rozmówców o stosunkach, panujących w Stanach Zjednoczonych.

Delegacja wzięła udział w uroczystościach otwarcia stałego teatru we Wrocławiu, gdzie była witana przez zgromadzoną publiczność.

Komisja dla spraw Palestyny

WASZYNGTON, 9. 1. P.P.T. Angielsko-amerykańska komisja dla spraw Palestyny przesłuchała lorda Harrisona, który ostatnio złożył prezydentowi Trumanowi sprawozdanie o sytuacji Żydów w Europie.

Harrison oświadczył między innymi, że należy jaknajszybciej zarządzić ewakuację Żydów z Niemiec, Austrii. Większość Żydów przebywających w tych krajach pragnie opuścić Europę i osiedlić się na stałe w Palestynie.

Rezolucja Elbląga

WARSZAWA, 9. 1. Na ręce prezydenta KRN., obywatela Bolesława Bieruta wpłynęła rezolucja mieszkańców miasta Elbląga, zebranych na akademii w liczbie około 700 osób, wyrażająca podziękowanie KRN. za dotychczasową owocną pracę na polu odbudowy odrodzonej Polski oraz podziękowanie za skuteczną politykę, prowadzącą do wielkiego porozumienia narodów słowiańskich. Mieszkańcy Elbląga deklarują swoją współpracę przy budowie odrodzonej Polski.

Likwidacja przedsiębiorstw niemieckich

LONDYN, 9. 1. Agencja Reutera donosi, że przedstawiciele: Związku Radzieckiego, Francji, Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych odbywały rozmowy celem ustalenia jakie działy przemysłu w Niemczech mają być pozostawione dla produkcji pokojowej.

Według układu Poczdamskiego do dnia 1 lutego 1946 roku Wielkie Moce mają ustalić dokładną listę

przedsiębiorstw niemieckich w strefie zachodniej, które mają być użyte na odszkodowania.

Polskie złoto i arsen

Swego czasu podawaliśmy o polskich kopalniach złota i arsenu. Obecnie władza „Głosem Robotniczym” dajemy na ten temat obszerniejszą wzmiankę.

Mówiąc o możliwościach przemysłowych, które Polska musi wykorzystać należy także wspomnieć o nowych dziedzinach wytwórczości, które już na odzyskanym Śląsku objęliśmy a nawet uruchomiliśmy. Mowa tu o kopalni rud i hucie arsenu w Równym na Dolnym Śląsku.

Jest to chyba najstarsza kopalnia, znajdująca się na prasłowiańskich ziemiach. Jeszcze Karol Wielki w początku IX wieku po Chrystusie posłał do „dzikich” wtenczas ziem Scytów specjalną ekspedycję celem poszukiwania... złota. Ekspedycja ta złoto znalazła. Nie wiedząc zaś, że arsen jest ogromnie wartościowym surowcem zajęła się tylko wydobywaniem złota. Dopiero w czasach oświeconego absolutyzmu świat dowiedział się o wartościach arsenu. Wystarczyło bowiem dodać trochę arsenu do jedzenia wroga, aby ten, w krótkim czasie przestał zawadzać na zawsze.

Minęły wieki. Nauka kroczyła naprzód. Świat przekonał się, że arsenik jest nie tylko trucizną lecz także wspaniałą bronią w walce z chorobą. Przeciw jedynemu lekarstwu przeciw syfilisowi jest arsenik związany z benzołem. Dopiero też w 1850 r. wybudowano w Równym pierwszą hutę arsenu i od tej chwili rozpoczął się rozwój kopalni. Arsen stał się głównym produktem, a złoto ubocznym.

Arszenik poza zastosowaniem w medycynie używany jest głównie, jako środek owadobójczy w krajach prowadzących gospodarkę owocową. „Przemysł Arsenowy”, który przejął kopalnię i hutę w Równym produkuje poza związkami arsenu jeszcze minie, gleitę ołowianą, polewy ołowiane i farby, chroniące przed rdzą.

Plan na rok 1946 przewiduje produkcję 120 ton arsenu i 6 kg złota miesięcznie. Cyfra ta przedstawia szczytowe osiągnięcie przemysłu niemieckiego w dobie produkcji wojennej.

Zainteresowanie polskim arsenikiem wykazały już Ameryka Połud-

Zjazd S. L. w Łodzi

ŁÓDŹ, 9. 1. W dniach 6 i 7 stycznia r. odbywał się w Łodzi wojewódzki statutowy Zjazd Stronnictwa Ludowego.

Po dłuższej dyskusji, w której delegaci wysuwali szereg aktualnych zagadnień politycznych, społecznych i gospodarczych, Zjazd wybrał nowe władze wojewódzkie. Prezesem został członek NKW., SL. wojewoda łódzki obyw. Dąb-Kociol.

Następnie uchwalono rezolucję, w której zebrani witają z najwyższym zadowoleniem, uchwaloną przez K. R. N. ustawę o upaństwowieniu wielkiego i średniego przemysłu. W dalszym ciągu rezolucja podkreśla, że chłopcy wyczerpają wszystkie siły, aby na-

Przegląd prasy

Jednocześnie z ustawą o nacjonalizacji przemysłu została uchwalona przez KRN. ustawa o zakładaniu nowych przedsiębiorstw i popierania nowej inicjatywy w przemyśle i handlu. „Życie Warszawy” pisze na ten temat:

„Deklarując poparcie i gotowość ścisłej współpracy z przemysłem i wogóle ze zdrową przedsiębiorczością prywatną, Państwo jednocześnie wymagać będzie na tym odcinku zaniechania wszystkich spekulacji, tępić będzie przeto przestroje, będące pozostałością okresu powojennego, zwalczać metody zdzierstw i wyzysku. Przemysł i handel prywatny muszą się również pogodzić z tym, że ich udział w dochodzie społecznym jest dziś niewspółmierny, i że towarzyszyć temu muszą odpowiednie zobowiązania. Zobowiązania te winny być wplacane uczciwie i punktualnie.

W związku z rezolucją CK Żydów Polskich w sprawie panicznych nastrojów jakie szerzą się ostatnimi czasy wśród Żydów „Kurier codzienny” zaznacza:

„Niewątpliwie jad nienawiści rasowej bezkarnego prześladowania i dręczenia ludności żydowskiej w Polsce, sączony w ciągu 5 lat przez zbrodniarzy hitlerowskich w dusze słabe uległe zepsuciu i pokusie bezprawnego korzystania z cudzych warsztatów pracy i dobytku, ta straszliwa infekcja nie wygasła jeszcze całkowicie. Na tle powszechnego upadku poszanowanie praw boskich i ludzkich nie trudno jest — do czasu — przełamać się i działać z ukrycia tym, dla których idące nowe czasy, nowy obyczaj życia w Polsce oznaczają zagładę doszczętną, bezlitosną. Rezolucja CKŻP rozumie to i odwołuje się do obywateli Żydów ze słowami rozumnej i trzeźwej perswazji. Ani jedno uchybienie przeciwko godności i równości wszystkich obywateli, ich majątku, czy bezpieczeństwa nie powinno ujść bezkarnie. Obowiązek czuwania nad tym obarcza każdego uczciwego człowieka, każdego prawego obywatela. W chwili obecnej jest to obowiązek powszechny, naglący.

Pisząc o generalnej ofensywie w rolnictwie, czyli utrwaleniu owoców reformy rolnej przez pełne jej wykorzystanie, „Rzeczpospolita” nadmieniam:

Pełne może być zwycięstwo wsi dopiero wtedy, jeśli społeczno-polityczny sukces reformy rolnej pociągnie za sobą osiągnięcia gospodarcze. Należyte wykorzystanie możliwości gospodarstw, otrzymanych w wyniku przeprowadzonej reformy rolnej, to zadanie które rolność musi rozwiązać w ciągu najbliższego okresu. Od tempa i wyniku ekonomicznej odbudowy i przebudowy wsi — zależy szereg zagadnień ogólnie państwowych.

niowa, Indie Holenderskie i Nowa Zelandia. Zainteresowanie to staje się nam wtenczas zrozumiałe, gdy uświadomimy sobie, że dzięki uzyskaniu kopalni w Równym uzyskaliśmy poważną pozycję na rynkach świata, gdyż poza Polską tylko Szwecja ma pewne złoża arsenu.

Badanie zbrodni niemieckich

OPOLE, 9. 1. Minister Sprawiedliwości obyw. Świątkowski, jako przewodniczący głównej komisji dla badania zbrodni niemieckich w Polsce, udał się na teren dawnego niemieckiego obozu w Łambinowicach na Śląsku.

Ministrowi towarzyszą: przewodniczący delegacji polskiej na proces norymberski prokurator Sądu Najwyższego Kurowski, oraz kierownik wydziału karnego w ministerstwie sprawiedliwości sędzia Sądu Najwyższego Landau.

Razem z tymi członkami komisji odlecieli na Śląsk przedstawiciele PAP. i TASS.

Na lotnisku w Katowicach przybyłych powitali przedstawiciele władz państwowych i samorządowych po czym minister odbył z wojewodą śląsko-dąbrowskim generałem Zawadzkiem krótką konferencję.

Następnie członkowie komisji udali się do Opola, gdzie spotkali się z radzieckimi członkami komisji do badania zbrodni niemieckich.

Mieszana komisja do badania zbrodni niemieckich w Polsce rozpoczęła natychmiast swe prace, mające na celu badanie materiału dowodowego, odczucie niemieckiego obozu śmierci dla jeńców wojennych w Łambinowicach.

Polski świat pracy na O. Z. N.

WARSZAWA, 9. 1. W myśl uchwał światowej federacji Związków Zawodowych w Paryżu o udziale przedstawicieli świata pracy w obradach O.N.Z., KCZZ w Polsce delegowała ze

swej strony na zbliżającą się sesję do Londynu obywateli:

Adama Kuryłowicza i Władysława Kuszyka.

Delegaci polskiego świata pracy wyjechali do Londynu w dniu 9 b.m.

Ważne rozporządzenie Premiera

Urząd Wojewódzki Pomorski — Wydział Apropowizacji i Handlu podaje do wiadomości, że rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 20. 9. 1945 r. „o warunkach przemiaru zbóż i o maksymalnych opłatach przemiarowych“ ustalona została następująca dopuszczalna wysokość procentowa przemiarów:

a) dla żyta 80%
b) dla pszenicy 70%

Przemiar procentowy niższy jest na obszarze Państwa Polskiego zakazany.

Kto od 1. 1. 1946 r. wykacza przeciw przepisom niniejszego rozporządzenia, lub zarządzeń wydanych na jego podstawie, podlega karze z art. 10 dekretu Polskiego Komitetu Wy-

zwolenia Narodowego z dnia 30 października 1944 r. o ochronie Państwa (Dz. URP. Nr. 10, poz. 50), lub karze z art. 11 dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 25 października 1944 r. o zwalczaniu spekulacji i lichwy wojennej (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 49 i Nr. 12, poz. 63). Do orzekania właściwe są sądy wojaskowe lub władze administracji ogólnej.

Na podstawie art. 50 i 53 ustawy z dnia 30 marca 1939 r. o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych (Dz. URP. Nr. 30, poz. 200) — przedsiębiorstwa młynarskie winne przekroczeń mogą być przejęte pod zarząd przymusowy albo wywłaszczone.

Sankcje karne

WARSZAWA, 9. 1. Z dniem 17-go grudnia 1945 roku wszedł w życie dekret o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa. W związku z tym dekretem minister apropowizacji i handlu wydał okólnik, wyjaśniający zastosowanie powyższego dekretu dla osób, uchylających się od obowiązku świadczeń rzeczowych.

Okólnik zwraca uwagę, że na podstawie wymienionego dekretu podlega karze więzienia lub aresztu ten:

a) złośliwie uchyla się od ciężącego na nim obowiązku świadczeń rzeczowych;

b) spełnienie takiego obowiązku ciężącego na innej osobie utrudnia lub udaremnia;

c) publicznie nawołuje do uchylania się od obowiązku takiego świadczenia;

d) mając obowiązek ściągania świadczeń, obowiązku tego nie dopełnia

Cyniczny zbrodniarz

WARSZAWA, 9. 1. Specjalny sąd karny w Krakowie, rozpatrywał sprawę Karola Pisz, volksdeutscha, funkcjonariusza „hilfspolizei“ przy komendzie żandarmerii w Limanowej.

Oskarżony urodził się i wychował w Polsce i do roku 1939 posiadał obywatelstwo polskie. Z chwilą wkroczenia Niemców, Pisz od razu zadeklarował swoją przynależność do narodu niemieckiego, a następnie wstąpił dobrowolnie do służby w niemieckiej policji pomocniczej.

Przez 5 lat systematycznie i nieprzerwanie dopuszczał się on zbrodni na ludności cywilnej. Jak z zeznań przesłuchanych w toku procesu świadków wynika — Pisz jest sprawcą masowych mordów na terenie Limanowej i okolic. Ofiarami jego bestialstwa padła niezliczona ilość Polaków i Żydów, których oskarżony uśmiercał bądź własnoręcznie, bądź też współuczestniczył w ich aresztowaniach i egzekucjach. On też przyjmował raporty od konfidentów, przekazując je następnie władzom niemieckim.

Mentalność tego wyzutego ze wszystkich uczuć zbrodniarza najlepiej charakteryzują jego własne słowa, wypowiedziane przed sądem: „dobrze mi było w Polsce — żadnej krzywdy od Polaków nie doznałem. Uważam, że jestem bez zarzutu, gdyż rozstrzeliwałem ludzi, na rozkaz mej władzy. Wyrzutów sumienia nie mam — drugi raz uczyniłbym to samo, gdybym raz jeszcze znalazł się w podobnych warunkach“.

Uważając, że Karol Pisz winien zostać nazawsze wyeliminowany ze społeczności ludzkiej — specjalny sąd karny w Krakowie skazał go na karę śmierci.

Karty premiowe „A“

Ostatnio ukazały się w prasie wzmianki, zawierające nieścisłe informacje, dotyczące wydawania kart premiowych serii „A“. W związku z tym Ministerstwo Apropowizacji i Handlu wyjaśnia, że na podstawie zarządzenia tegoż Ministerstwa z 12. 11. ub. r. prawo do otrzymywania kart premiowych serii „A“ przysługuje aż do odwołania tym rolnikom, którzy wykonali 30% dostaw obowiązkowych zboża, ziemniaków i warzyw. Powyższe prawo przysługuje tym rolnikom bez względu na wykonanie dostaw obowiązkowych mleka i zwierząt rzeźnych. Zarządzenie powyższe obowiązuje od 15 listopada ub. r.

Cukier dla rolników

Na podstawie zarządzenia Ministra Apropowizacji i Handlu posiadacze kart premiowych serii „A“ otrzymują oprócz towarów, przewidzianych jako I-a rata premii dla rolników za dostawy obowiązkowe ziemiopłodów na kupon nr. 5 kategorii I-iej po 0,75 kg cukru i dla kategorii II-iej po 1,50 kg cukru.

Termin wydawania cukru na powyższe karty premiowe będzie ustalony przez poszczególne Urzędy Wojewódzkie (Wydziały Apropowizacji i Handlu). Wyżej wymienione zarządzenie weszło w życie z dniem 1-go grudnia ub. roku.

Bydło i konie z UNRRA

W ramach pomocy UNRRA dla Polski mamy otrzymać znaczną ilość bydła i koni. Jako pierwszą turę przewiduje się: 150 tys. sztuk bydła zarodowego i 100 tys. sztuk koni, które zasilą pogłowie w zniszczonych wojną gospodarstwach rolnych. Obecnie nadeszły do Gdańska 3 okręty bydła i koni, przeznaczonych do rozprowadzenia wśród rolników województwa pomorskiego i warszawskiego.

Wyładunku dokonywuje Rolnicza Centrala Mięsa, która jest zrzeszeniem spółdzielni, zajmujących się zakupem i zbytem zwierząt.

O organizowaniu przedszkoli

Wojna poczyniła wśród dzieci straszliwe spustoszenie. Ogromna śmiertelność, choroby, niszczące zdrowie i moralny rozwój, jak gruźlica, krzywica kości, próchnica zębów, choroby weneryczne, świerzb, wszawica objęły olbrzymi odsetek dzieci.

Mamy obecnie setki tysięcy sierot i półsierot. Olbrzymia większość dzieci, mających rodziców, również nie ma normalnych warunków wychowania, wskutek ciężkiego położenia mat riałnego w jakim znalazł się nasz naród w okresie powojennym. Brak dostatecznej ilości instytucji, któreby zajęły się należytym wychowaniem dzieci w Polsce — oto największa bolączka naszego pokolenia, — większa od rozbitych miast, spalonych wsi, zniszczonych fabryk.

Wśród wielu problemów, które musimy rozwiązać pod groźbą dalszego być lub zginąć — na pierwsze miejsce wysuwa się ratowanie człowieka, przygotowanie następnego pokolenia, a co zatem idzie ochrona dziecka polskiego, stworzenie dlań wszystkich warunków, potrzebnych do jego rozwoju fizycznego i duchowego.

Pomimo piętrzących się przed nami trudności musimy zdobyć się na wysiłek stworzenia potrzebnej ilości szpitali dla dzieci, sanatoriów, kolonii, półkolonii, poradni dla matek, żłóbków, przedszkoli, domów dziecka dla sierot itp.

W niniejszej odezwie Kuratorium pragnie zwrócić uwagę czynników

społecznych na jedną z tych instytucyj dziecięcych, jaką są przedszkola.

Przedszkola obejmują dzieci w wieku od lat 3 do 7-ми. Zadaniem ich jest: a) zapewnić dzieciom opiekę w tych wypadkach, gdy dom rodzinny uczynić tego nie jest w stanie. Dziecko tu otrzymuje miejsce do zabaw i dożywiania oraz nadzór higieniczny.

b) Zapewnienie dziecku odpowiedniego do wieku rozwoju fizycznego i umysłowego oraz umiejętności życia społecznego przez stałe obcowanie w większej gromadzie (co jest bardzo ważne szczególnie dla jedynaków).

c) Zwrócenie uwagi na zdobywanie odpowiednich nawyków i przyzwyczajeń.

d) Przygotowanie do późniejszej pracy w szkole.

Spółczeństwa europejskie już w pierwszych dziesiątkach XX stulecia uznały wielkie znaczenie wychowawcze przedszkoli i zaczęły realizować ich, upowszechnienie.

W naszych obecnych warunkach, kiedy weszliśmy zdecydowanie w okres szeroko zakrojonej przebudowy społecznej w kierunku demokratycznym, kiedy na pierwszy plan wysuwa się człowiek pracujący — przedszkola muszą objąć wszystkie dzieci. Stąd konieczność jak najszerzego ich rozpowszechnienia.

W organizowaniu przedszkoli musi wziąć udział nie tylko rząd, ale i

wszystkie czynniki społeczne. Samorządy terytorialne winny przystąpić do organizowania przedszkoli. Dalej zakładaniem i utrzymaniem przedszkoli winny zająć się partie polityczne, oraz organizacje spółdzielcze, które obejmują potrzeby całego społeczeństwa. Prawdopodobnie znajdą one wiele zrozumienia dla nakazu społecznego dostarczenia dziecku potrzebnych warunków do jego wychowania.

Najszybszy jednak odzew w tej sprawie powinny dać wszelkiego rodzaju zakłady przemysłowe, które najprędzej mają możliwość przystąpić do zorganizowania przedszkoli, choćby tylko dla dzieci swoich pracowników. Po pomoc fachową w organizowaniu przedszkoli zwracać się należy do Inspektoratów szkolnych.

Informacji, dotyczących prawnej strony oraz wzory statutu organizacyjnego przedszkoli i in. wyjaśnienia, udziela organizatorom również Inspektorzy szkolni.

Przedszkola zorganizowane przez wyżej wymienione czynniki mogą liczyć na pewną pomoc Państwa przede wszystkim przez przyznanie wystarczającej liczby etatów wychowawczyń przedszkoli, a w pewnych uzasadnionych wypadkach i w miarę możliwości także dotacje na pomoce naukowe.

Przedszkola spełnią swoje zadanie jeśli przystosowane będą do warunków miejscowych pod względem czasu trwania w nich zajęć z dziećmi, liczebności oddziałów oraz urządzeń, czyniąc zadość potrzebom rozwojowym dziecka. Ze względów wycho-

wawczych i administracyjnych wskazanym jest tworzenie przedszkoli przynajmniej dwu - oddziałowych, które umożliwiają podział dzieci w zależności od rozwoju ogólnego i wieku na grupy, nie przekraczające dla młodszych 30, dla starszych 40 dzieci.

W przedszkolach tych zatrudnić wypadnie najczęściej przynajmniej jedną wychowawczynię wykwalfikowaną, powierzając jej kierownictwo przedszkola oraz wychowawczynię o niepełnych kwalifikacjach, które zostaną stopniowo dokształcone.

(Osoby zaś bez kwalifikacji, a które chciałyby poświęcić się temu zawodowi należy skierować na kursy Wychowawczyń Przedszkoli do Torunia, ul. Szpitalna 6).

Wyszukanie odpowiednich wychowawczyń pozostawia się samemu organizatorowi przedszkoli z tym, że winny one być zatwierdzone przez władze szkolne.

Dla wykonania pełni zadań społeczno - higienicznych przedszkola, oraz wobec groźnego pogorszenia się stanu zdrowia i rozwoju dzieci, wywołanego skutkami wojny, należy zorganizować w przedszkolu racjonalne dożywianie dzieci. Dążyć należy by pokrywało ono około 1000 kalorii tj. połowę dobowego zapotrzebowania pokarmowego dziecka.

Kuratorium nie wątpi, że odezwa niniejsza znajdzie odzew u wszystkich czynników społecznych i wywoła życzliwe rozpatrzenie poruszonej tu sprawy oraz inicjatywę w stopniowym organizowaniu przedszkoli.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) Dr. Czesław Skopowski.

KALENDARZE
tygodniowe na rok 1946
polec. KSIĘGARNIA PÓWSZECHNA
Włocławek, Brzeska 4.

